

Έπιασε τον Πάπα απ' τ' αρχίδια (έπιασε τον παπά απ' τ' αρχίδια)

Η φράση «έπιασε τον παπά απ' τ' αρχίδια» χρησιμοποιείται για να δηλώσει πως κάποιος είναι προνομιούχος, αλλά το προνόμιό του, είναι ευτελής και υποτιμητικό. Η κανονική φράση όμως είναι «Έπιασε τον Πάπα απ' τ' αρχίδια», κι αυτό γιατί προέκυψε από τον μεσαιωνικό θρύλο της πάπισσας Ιωάννας, που έγινε γνωστή και μέσα από το μυθιστόρημα τού Εμμανουήλ Ροΐδη «Πάπισσα Ιωάννα», με τον επεξηγηματικό υπότιτλο «Μεσαιωνική μελέτη».

Σύμφωνα μ' αυτόν τον θρύλο, που κινείται στα όρια τού μύθου και της πραγματικότητας, μια γυναίκα, μεταμφιεσμένη σε άντρα, κατάφερε να αναρριχηθεί με την ιδιότητα αυτή στην ιεραρχία της ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας και να φτάσει να αναλάβει μέχρι και το αξίωμα του Πάπα, σε μια εποχή που τοποθετείται στο 855-858. Σ' αυτή την περίοδο, ιστορικά, ως πάπας διατέλεσε ο Βενέδικτος Γ΄.

Έκτοτε, σύμφωνα με τον θρύλο, προς αποφυγήν του ίδιου παθήματος, σε κάθε εκλογή Πάπα, ο καμεράριος (το δεξί του χέρι και αναπληρωτής του) αναλαμβάνει να διαπιστώσει τον...ανδρισμό του, ψηλαφίζοντας τους...όρχεις του.

Εξαιτίας, αυτού του μοναδικού «προνομίου», που έχει ο καμεράριος (να πιάνει δηλαδή τους όρχεις τού Πάπα), προέκυψε και η αντίστοιχη παροιμιώδης έκφραση.